

МИЗИЯ

ДВУСЕДМИЧЕНЪ ЛИСТЪ

АБОНАМЕНТЪ ПОЛУГОДИШЕНЪ 20 ЛВ.

ЗА ОБЯВИ СЕ ПЛАЩА:

Първа публикация на см.² 1·20 лв.

Всеки слѣдваща на см.² 1 — лв.

ОТДѢЛЕНЪ БРОЙ 2 ЛВ.

Всичко се изпраща:

Редакция „МИЗИЯ“ — Плѣвенъ.

Година I, брой 4.

Редактира комитетъ

Плѣвенъ, 20 май 1922 год.

ЗА УНИВЕРСИТЕТА

Университетъ е затворенъ. Фарътъ на просвѣтата и свѣтлината — угасенъ. Гордостта, националната гордостъ на българина въ лицето на своя университетъ е зацепана отъ мръсни ржцѣ.

Вече два мѣсяца откакъ вратата му сѫ закрити, източникътъ отъ кѫдѣто нашите млади сили черпѣха наука — прѣсущенъ. Два мѣсяца, какъ се води борбата, борба за свѣтлина и просвѣта, срѣщу нѣвѣжеството и мрака. Нѣмаше българинъ въ страната ни, който да не милѣше за свещенната сграда на науката, който да не изказа справедливия си протестъ отъ възмущение, нѣмаше кѫтъ на земята, кѫдѣто се намираха българи, които, узнали за посегателството, да не изпратиха протеста си и подканятъ за борба, но тѣ останаха глухи и слѣпли прѣдъ извѣршеното злодѣяние, и съ това се записа най-тѣмната страница въ нашата кратка културна история.

Борбата се води и се води съ достоинство. Отруденитѣ ни професори, оставени при най-непоносими условия, изнасятъ борбата съ твърдостъ и понасяятъ всичкитѣ лишения въ името на най-вишето постигнато отъ човѣка, въ името на онази култура, на онази чиста наука, която човѣшкиятъ разумъ е освѣтилъ прѣзъ вѣковетѣ, на която никой срѣдновѣковенъ тиранинъ не дръзна да постѣгне, като закрие вратата на най-свѣтлата сграда — университета.

Тази борба се води и отъ студентитѣ, които съ всички сили отстояватъ правото на сѫществуване на единствения ни университетъ, единственъ свѣтликъ създаденъ съ усилията на цѣло поколение и днесъ затворенъ!

За да намѣрятъ сили въ себе си и прѣодолѣятъ трудната борба, като излѣзатъ съ блѣскава победа, необходимо е, поне въ този моментъ, студентитѣ да се явятъ сплотени като единъ. Нека забравятъ партийнитѣ си различия и дрязги, а като студенти — и само като такива — продължатъ съ по-голѣма сила борбата за извоюване на своите права. Разкъсани и изгубени въ отдѣлнитѣ партии, студентитѣ ще замѣглятъ блѣсъка на смѣлия походъ на свѣтлината срѣчу мрака и отъ една достойна за уважение борба за запазване автономията на науката и разума, университетскиятъ въпросъ ще издребнѣ до положението на груба партизанска борба, използвана съ котерийни цѣли.

Борбата не е свѣршена. Гласть на народа за опомняне прѣдъ пакостните рѣшения не помогна. Тѣзи, които не чуха възмущението на обществото, сега трѣбва да изпитатъ негодуванието му, което ще се излѣе въ борба смѣла и безпощадна срѣчу по-

ОТШЕЛНИКЪ

Дѣте, не се притискай въ менъ!
Не виждашъ ли, че съмъ сломенъ?
Умрѣха въ менъ мечти младежки,
а вмѣсто тѣхъ скърби човѣшки
изпълнятъ болно ми сърце.
Тѣзъ, треперящитѣ ржцѣ,
не сѫ за тебъ, дѣвойко млада;
не е за тебъ душа, що страда.
Иди търси сърца по-млади —
въвъ тѣхъ за тебе сѫ наслади.
Живѣй, лудувай, пѣй, люби,
дордѣ жестокитѣ борби
отровяйтъ и на тебъ душата,
и на мечтитѣ ти крилата
докатъ почувствашъ изморени
и отъ живота лютъ смразени.
Иди, опивай се отъ сладостъ,
докатъ извѣхне твоята младостъ.
Тогазъ... сѣтъ се ти за менъ
и знай, че тука азъ засмѣнъ
ще те посрѣдна въвъ лѣса,
ще милвамъ твоята коса,
въ гаснѣющитѣ ти очи
ще видя скрѣбъ, що въ менъ бучи —
тогава тихичко ний двама
ще пѣемъ тѣжна, тѣжна гама.

И. Ф.

кушителитѣ на свещенната сграда на културата, ще се излѣе въ война за възтържествуване на правдата и истината.

Цѣлото общество днесъ добреѣ знае отъ разискванията, които станаха въ Народното събрание, какъ се породи конфликта съ университета и защо се затвори той. Потъпквайки неотемлимитѣ му права, отнимайки неговата автономия и свобода, безъ която е немислимо сѫществуванието и развитието му, тѣ го удущиха, изгасиха свѣтлината за да се види още по-добреѣ тѣмнината, която само бухалитѣ търсятъ и въ която само могатъ да живѣятъ.

И тази тѣмна страница, застѣнчаща смѣлия полетъ на свободната българска мисъль и култура, ще трѣбва да се изличи съ нови и смѣли дѣйствия, които да накаратъ неспособнитѣ да разбиратъ, да разбератъ направенитѣ неправди спрѣмо университета и отворятъ наново вратата му за младите сили — бѫщащето на България.

12 май 1922.

Б. П. Любомировъ

МЛАДЕЖКОТО ЧЕТИВО

Какво и какъ четать дъщата и юношите днесъ?

На този въпросъ ние често сме си отговаряли поне вътръшно, сами за себе си, и, въпреки че отговорът е бивал тежен, даже срамен, ние нехайно сме си омивали ръцетъ съ едно прѣнебрѣжително: „да правятъ, каквото искатъ — за главата имъ е!“ Или пъкъ, забравили нашето дѣтство и и юношество, самодоволно си казваме: „ехъ, едно врѣме младите бѣха по-добри“, — и въздишаме за нѣкогашната златна младежъ, покорната, любознателната, разумната златна младежъ, която четѣше полезни книги, уважаваше старите хора, работѣше усърдно за обогатяване на своята чиста отъ користи и страсти глава.

Така, невзели подъ внимание причините, които извадиха и млади и стари отъ добрата нѣкогашнъ пѣсть, ние хвърляме вината върху тѣзи невинни дѣца и младежи и се задоволяваме съ единъ строгъ съвѣтъ: „Гледай си учебниците само!“ Разбира се, когато казваме това, ние ни най-малко знаемъ, колко днешните учебници сѫ сухи и неотговарящи на крѣхката млада душа, която желае всичко да ѝ бѫде прѣдадено въ привлекателна форма, а не въ строги, неразбираеми догми, които учителите сѫ задължени, често противъ волята си, да втѣлпяватъ на своите възпитаници.

Дѣтето, юношътъ, усрѣващиятъ младежъ, възрастниятъ — всички трѣба да четатъ. У насъ, кждѣ говоримиятъ, така нареченъ сѣмейнъ езикъ е много грубъ, кждѣто половина отъ думите на бащите ни сѫ ругатни, а на майките ни — празни прѣдразсѫдѣци и клевети, у насъ най-вече е нужно да дадемъ на дѣцата едно здраво, чисто отъ грубостъ, чисто отъ дребнавостъ четиво.

Не трѣба да се забравя голѣмата отговорностъ на този, който дава първите прочѣтни книги въ ръцетъ на дѣтето, защото първите литературни впечатления сѫ толкова силни, че често даватъ насока за прѣзъ цѣлия животъ. За щастие, въ България се издаватъ нѣколко много добри дѣтски списания, които съ достоинство изпълняватъ прѣдставената си цѣль. Такива сѫ „Свѣтулка“, „Дѣтска радост“, „Дѣтска почивка“, юношеското списание „Картична галерия“ и др., списвани отъ добре запознати съ живота на дѣтето писатели.

Чували ли сте радостните чуруликания на малките птички въ гнѣздото, когато надъ тѣхъ се доближи майка имъ съ мушкица въ човката? Такава и още по-голѣма радост изпитватъ дѣцата, когато видятъ пощенския раздавачъ, който имъ носи любимото тѣхно списание. Обаче, въпреки нищожната цѣна на тѣзи хубави списания, само малко родители сѫ абонирали своите дѣца поне за едно отъ тѣхъ. Още по-малко сѫ ония бащи, които купуватъ други дѣтски книжки, изпълнени съ вълшебни приказки, така близки до младата впечатлителна душа и изпъстрени съ леки, но все пакъ твърдѣ художествени илюстрации. По този начинъ родителите още отъ рано изгубватъ диритъ на своите дѣца, мислейки, че училището е длѣжно да се грижи за тѣхъ. А какво е днесъ училището, съ своите учители — сѣнки, чиято единствена мисъль е, какъ да се нахранятъ и облекатъ съ цинично похвърлената имъ мизерна заплата? Вмѣсто родителите да направляватъ дѣцата си, като слѣдъ дѣтските стихотворения и поучителни разказчета, ги прѣведатъ прѣзъ вълшебния свѣтъ на гримовите приказки, а

послѣ прѣзъ увлекателните романи на Майнъ-Ридъ, вмѣсто да ги научатъ да обичатъ своето, чрѣзъ прочитане на по-леките нѣща отъ Вазова, Каравелова, Ботева, Славейкова, послѣ, когато дѣтето почне смѣтно да усъща, че не е вече дѣте, да му дадатъ прѣкрасната идилия на Гете „Херманъ и Доротея“, здравите драми на Шилера, хубавиятъ романъ „Подъ игото“ отъ Вазова, спрѣтните стихове, въ които така мило се рисува природата и най-сетне популярни книги по половиния въпросъ, съ които откревенно да се разправи на юноша всичко, безъ дразнителни и злѣ дѣйствующи загатки — вмѣсто да направятъ това, родителите, даже и тѣзи, които иматъ най-голѣма възможностъ, оставатъ дѣцата сами да си дирятъ четиво. Естествено, ако дѣтето е малко по-мързеливо, то съвѣршенно се занемарява, а ако е по-любознателно, чете всичко, каквото му попадне и натрупа въ главата си баласть отъ безполезни и бессистемни знания и впечатления, които ще го направятъ неспособно да добие ясна прѣдстава за свѣта.

Оставено на произволъ, дѣтето бѣрзо минава отъ дѣтските разкази върху Майнъ-Ридъ, отъ него, уви! — къмъ разни блудкови вѣстникарски романи и приключения, продавани по будките и, прѣди да се е пробудило въ него половиното чувство, ние ще го видимъ съ нѣкоя шарлатанска ефтина книжка по-половитъ извращения или нѣкой циниченъ романъ да се „учи“ самичко. Прѣзъ всичкото врѣме на своята така пропиляна младостъ, дѣтето нито веднажъ не ще погледне български писателъ, защото, освѣнъ че въ училище е отегчено отъ тѣхъ разни двойки и сухи граматически правила, но и у дома си то вижда единъ папагалски стремежъ, една мода къмъ чуждото, а подигравки къмъ своето, родното. Въ най-опасната възрастъ за юношите и дѣвойките, къмъ 13—15 година, когато тѣхната природа има нужда отъ най-много нѣжностъ, родителите, скованы отъ прѣдразсѫдѣци, се отнасятъ така грубо и просташки съ своите дѣца, че тѣ (дѣцата) почватъ да обичатъ гъделечкашите ги книги повече отъ собствените си майки и бащи. И тогава смѣтночувствуващите млади прѣгръщатъ Афродита, Санинъ, Декамеронъ, които грижливо криятъ отъ строгите погледи и съ които прѣкарватъ своето зазрѣване.

Напрѣзни и кжни сѫ вече нашите „педагогични възмущения“, слѣдъ като ние самоволно сме разкъсали врѣзката между дѣтето и насъ. Нека не тѣрсимъ причината въ издателя-експлоататоръ, който печати книжки за печалба, нека не тѣрсимъ причината въ учителите, които, и да искатъ, нѣматъ възможностъ да се занимаватъ съ дѣцата вънъ отъ училището, а нека подиремъ злото въ немарливостта на родителите, които мислятъ, че да се отгледа едно дѣте е достатъчно да го облечешъ и нахранишъ, като оставишъ душата му да загрубѣе.

Но най-габлено е за дѣцата, когато тѣ се прѣсильватъ отъ суетните си родители да знаятъ повече, отколкото е нужно за възрастта имъ. Чувалъ съмъ наивни майки, които хвалятъ дѣцата си така: „Моята Петърчо, не е като другите дѣца“, или „моята Иванка всичко разбира, чете вѣстника на баща си по-добрѣ отъ мене. А пъкъ книги — цѣль купъ, все ги е прочела и запомнила“.

Не остава на такива майки освѣнъ да се каже „браво!“ Да, суетни и празнословни госпожи, вашите дѣца не сѫ като другите, тѣ сѫ по-умни, тѣ всичко знаятъ, но мислите ли вие, че отъ тѣзи

скоро разрѣйки ще излѣзатъ добри хора? Когато прѣтоварвате крѣхкото сърце и слабия умъ, въ който паметта помага на разсѫдъка, съ нѣща не по силитѣ на дѣтето, не мислите ли вие, че отравяте живота му завинаги, защото влагате микроба на повърхностното въ тѣзи млади гърди.

Хубаво е всѣки баща, който милѣе надъ дѣтето си, да се замисли малко върху духовната храна на послѣдното, ако не иска да атрофира тая малка, нѣжна душа. Хубаво е майкитѣ, вмѣсто да разглѣзватъ дѣцата си съ похвали, че много знаѣтъ, да имъ дадатъ една здрава насока къмъ простото вътре въ знаніе, а не къмъ суетния външенъ блѣськъ на безсистемнитѣ познания.

Ил. Бърдаровъ

КРЖЖОКЪ

Влачейки тежкитѣ вериги на всѣкидневния животъ, пъленъ съ грижи за прѣхраната, вдадена всецѣло въ осигуряване на сѫщия, днесъ интелигенцията ни, като че е прѣстанала да се интересува, като че е забравила да търси и намира друга — духовна храна. Приучена на условията, въ които живѣе у насъ, да се задоволява само съ случайно помѣстени статии тукъ-тамъ въ нѣкое списание или вѣстникъ, тя задушава и послѣднитѣ останки отъ цѣнноститѣ на своя разумъ и душа, като не намира срѣдство и начинъ, съ който да задоволи стремежа си къмъ по-смисленното.

Нѣкои, блазнени отъ голѣми печалби, или вдадени въ тѣсно партийни интереси, залутани въ дѣлничността на дребнитѣ удоволствия — въ кръчмата или бирарията, задоволявачи се по този начинъ съ оскѣдни трохи на духовна храна, не чувстватъ упадъка, който настѫпи особено слѣдъ войнитѣ. Прѣди издигътъ се чувстваше въ бѣрзъ темпъ, а сега е замрѣзналъ и чака нѣкоя нова сила, която да раздвижи задрѣмалото желание за по-висока и цѣнна храна. Интелигенцията не може ли и не трѣбва ли да направи това, като се сгрупира и създаде едно малко общество, единъ кржжокъ, въ който тя да се чувства въ своя срѣда, и кждѣто да се създадатъ условия полезни за цѣлото общество?

Въ Плѣвень има доста интелигентни сили и, вмѣсто да рѣждясватъ все повече и повече въ безцвѣтния дѣлниченъ животъ, биха могли да си образуватъ единъ самообразователенъ кржжокъ, който, поставайки си за цѣль духовния издигъ съ собствени усилия на членовете си, ще окаже благотворното си влияние върху града ни.

За да се създаде такъвъ именно кржжокъ, ще е необходимо да изкажа нѣкои мисли, които смѣтамъ, че трѣбва да легнатъ здраво въ основата му, за доброто и сигурно просѫществуване. Като първо условие трѣбва да бѫде строго организирания редъ. Нека този, който желае да бѫде членъ на такъвъ кржжокъ, приеме и изпълнява своитѣ задължения редовно, добросъвѣтно. Всѣки членъ въ единъ периодъ отъ 6 мѣсесца да чете поне единъ рефератъ, било отъ неговата специалност или въпростъ, който особено много го интересува. Рефератитѣ да бѫдатъ при свободни дебати. Добрѣ издѣржани реферати, слѣдъ възраженіята на членовете въ кржжока, да се изнасятъ на по-широката публика отъ името на народния университетъ при д.-во „Съгласие“. Въ кржжока ще се има възможность, да се разглеждатъ чисто научни въпроси. Сѫщо така би

могло, да се разглеждатъ и въпроси назрѣли за разрѣщение въ обществото, като имъ се даде една по-правилна и безпристрастна прѣцѣнка, което не ще зажъснѣе да даде своитѣ най-добри резултати.

Съ тѣзи си нѣколко думи искахъ да засегна единъ въпросъ, като възбуде желания и други да се изкажатъ по-обширно по него.

12 май 1922 г.

Б. Н. Ш.

ПО СКАЛИТЪ

Продължение отъ втория брой

Ние сме пакъ на крѣпостта въ Кайлъка, отъ кждѣто окото ни се любува на красавата околнност. Нека слѣземъ въ долината, за да разгледамъ интереснитѣ знаци. Още при слизането, когато минаваме прѣзъ останкитѣ на разрушената крѣпостна стѣна, забѣлѣзвамъ въ скалата изсѣченъ „трижгълникъ“. Прѣди да слѣземъ въ долината, нека отидемъ по скалата, на разстояние около 150—200 метра. Отъ горѣ виждаме издѣлбаното въ скалата „казанче“. То е било пълно съ сребърни пари и похлупено съ плоча, ала, когато иманяритѣ го намѣрили, подъ плочата нѣмало нищо. Тамъ подъ него на скалата има единъ кръстъ.

Долу, срѣдъ долината, имаше нѣкога три черници, които образуваха равностраненъ трижгълникъ. Въ една отъ тѣхъ били скрити сребърни куршуми. Сега двѣ отъ черницитѣ сѫ отсѣчени.

Малко по-нагорѣ, е и „Хамбаръ-таши“, единъ камъкъ, който много прилича на сандъкъ. Тукъ дефилето завива на изтокъ и точно на югъ скалитѣ се издигатъ много красиво. Гледани отъ далечъ даватъ очертанието отъ кулитѣ на нѣкакъвъ вълшебенъ стариненъ замъкъ. Тия имено кули се назватъ „минарето“. Като продължимъ пѫтя си къмъ югъ, стигаме до Рицовата воденица. На съверъ отъ нея, на височинитѣ върху старото кале има пещеря, която носи името „пещера съ водениченъ камъкъ“, защото въ нея се намира единъ кръгъл каменъ блокъ съ дупка въ срѣдата. На скалата до воденицата има изчуканъ кръстъ, подъ който иманяритѣ сѫ изкопали коститѣ на човѣкъ и куче. Отъ тукъ отива пѫтъ за с. Брѣстовецъ. Върху отдѣлни голѣми блокове се намира изчукано удобно място за сѣдане и точно срѣщу него една пещеря, която била засидана. Иманяритѣ махнали тоя зидъ за да търсятъ скрититѣ богатства отъ нѣкогашенъ обиръ на гр. Ловечъ. Нагорѣ отъ тукъ е и малката пещерка съ кръста. Прѣди да стигнемъ Пловдивата воденица, ние минаваме край едно студено изворче на което е дадено грозното име „Пикла“. (Туриститѣ го прѣкрѣстиха: „Среброструй“). Малко по-нагорѣ вече навлизаме въ областта на единъ отъ най-красивитѣ кжтове на Кайлъка — „Човръклия“.

Срѣчу „Човръклия“ се забѣлѣзва „Изгърбената Баба“, грамаденъ камъкъ приличенъ на прѣгърбена стара жена. По-надолу сѫ „Пехливанитѣ“, върху които имало издѣлбани лиенъ и ибрикъ, отдавна откъртени. Наблизо се намира „Радишевското дере“, по скалитѣ на което, между другите знаци, има и единъ „Пищовъ“.

Недалечъ отъ Пловдивата воденица, въ скалата сѫ издѣлбани 13 дупки, сѫщо като ония при Канджовата воденица. Като отиваме нагорѣ по течението на „Тученица“ стигаме до монастиря „Св. Георги“, или, по-право, до развалинитѣ му. Самата църквица е била построена върху малъкъ полуостровъ, а горѣ

на високата скала съж се намирали монастирските сгради, останките на които личат. Още преди 26—27 години покойният Иванъ Юрдановъ, кмет на града, е правил тукъ разкопки, ала за жалост не ни е известно, какво е намерено и къде е съхранено. Казватъ, че съж намерени църковни вещи. Монастиря е разрушен от кърджалиите, значи преди стотина години. Ако тукъ се направят щателни разкопки, тъ ще бъдат резултатни. Съ тоя монастиръ е свързана и една много хубава легенда за последния нещастен за България цар — Иванъ Шишманъ. На отсрещния хълмъ и днес личат монастирските лози и гори. Гледката от тая височина е чудно красива и заслужава окото на туриста да надникне тукъ. Това е един от красивите кътчета на родната ни земя, която ние малко, много малко познаваме и обичаме. Въ тоя монастиръ някога и Иванъ Шишманъ и патриарх Евтимий съж се черкували, но не съж могли да се нарадват на красотите родни, поради злата неволя, която постигна българското племе. Единият и другият свършили дните си въ незнани, чужди, може би, кътища.

И. Дановъ

ЕЛИНЪ-ПЕЛИНЪ.

Н. В. Ракитинъ говори на 7 май на тема: „Учителятъ въ произведенията на Елинъ-Пелинъ“. След като направи една обща характеристика на творчеството на писателя, спре се върху разказите, въ които се изтъква учителя като герой. Ето малка скица от сказката на Н. В. Ракитинъ:

Елинъ-Пелинъ е поетъ преди всичко на селото. Неговъ синъ, живеял със неговите радости и скърби, той рисува селото със неговата идилличност, безъ да достига до сантименталност, и със неговата черна неволя, безъ да я превеличава. Той не е спокоенъ наблюдател на живота, не е битовъ писател, макаръ народният бить да е често пъти канава въ разказа му. Задъ познатия ни пейзажъ, задъ външната обстановка, ние чувстваме лъхътъ на една душа, която се радва и плаче, една душа отзивчива, топла и състрадателна — душата на поета. Неговите герои съж селени, върху които тежи ориентацията на неволите и суевърите, предъзъ тъхните радости и страдания ни се открива човекъ. И тукъ е именно тайната, съ която ни плънява творчеството на Елинъ-Пелинъ.

Единственият почти интелигентъ, който се среща между селските фигури въ разказите на Елинъ-Пелинъ е учителятъ — селският даскалъ.

Селенинъ и учителятъ съж два различни светове, далечъ единъ отъ другъ, макаръ и да дишатъ единъ въздухъ. Това, което е общо за тъхъ, е страданието, но и него всички отъ тъхъ изживяватъ по своему. Елинъ-Пелинъ не е ни дальни единъ типъ на учителя, както не е ни дальни единъ типъ на нашъ селенинъ, макаръ той последният да е главният герой въ разказите му. Това, отъ че се интересува писателятъ, това, че дира у учителя, както и у селенина — това съж превъзванията, това е преди всичко душата, съ нейните радости и мъжки. Учителятъ у Елинъ-Пелинъ е чуждъ на селото — той иде въ него отъ града, иде съ мечтите на младата душа, която купище за свой животъ, която се топи въ непривътливата и бъдна обстановка на селото и гасне всръдъ блатото на грубия животъ.

(„Самичка“, „Сълза Младенова“, „Каль“)

Въ разказа „Душата на учителя“, дъто Елинъ-Пелинъ е изсипалъ своя хуморъ сръчу бюрократичността на училищната административна система, която не по-малко жестоко е тронила учителската душа, е подчертанъ преди всичко борческия духъ на учителя, духъ неспокоенъ, устременъ винаги къмъ далечното и непознатото.

Единственъ разказъ, въ който Елинъ-Пелинъ изважда учителя като общественъ дънецъ и го поставя като лостъ въ живота на селото е разказа „Напастъ Божия“, единъ отъ най-хубавите му разкази. Колкото и бъило да е изтъкната фигурата на учителя и неговата обществена дъйност, тая по-следната ни се открива съ благородните усилия на идеалиста, който се бори съ непрѣдолими често пъти прѣпятствия, каквито съ преди всичко суевърите и невѣжеството. Този разказъ е само една страница отъ великото дъло на учителя, чийто общественъ дългъ е издигнатъ до подвигъ освѣтенъ отъ сълзите на страданието.

Слушателъ

ФАЛШИФИКАЦИЯТА НА СЪЕСТНИТЕ И ПИТЕЙНИ ПРОДУКТИ

На тъхъ най-малко внимание се е обръщало до сега. Преди войната, тъ, поради достъпните си цъни и голъбомо изобилие, не се фалшифицираха у насъ въ така голъма степенъ. А сега, когато първокачествените здравословни хранителни и питейни продукти станаха недостъпни за пошироките маси, поради неимовърно нарастналите си цъни, — производителите на такива започнаха да ги фалшифициратъ въ най-широкъ размъръ. Днес трудно ще намърите чисто пшенично брашно, здрави готварски подправи, непримъсени съ други растителни масла зехтинъ или естественъ чай, боза, вино, мармелади, масъ, месни консерви отъ съвършенно здравъ добитъкъ и още много други.

А, кой не милъ за здравето си и за това на своите близки? Храната е единъ отъ най-главните фактори, които творятъ и рушатъ здравето. То е пъкъ, по-нататъкъ, основата за създаването на здрави теории, устойчиви народи и висока култура.

Контролата, върху тоя така важенъ лостъ на човешкия прогрес е била повече отъ слаба. Специално за Плевенъ, тя доскоро бъде съвършено заменяна. Усилията на общинските санитарни органи въ града ни не съж могли да дадатъ желаните резултати, поради неефикасността на мърките, които се предвиждатъ въ закона отъ една страна, и поради липса на една добръ уредена химическа лаборатория — отъ друга. Инициативата на Плевенската Община да открие съвместно съ Окр. Постоянна Комисия единъ химико-бактериологически институтъ въ Плевенъ е повече отъ похвална. Заслужава да се отбележи факта, че при този случай, както всички общински съветници, така и всички окръжни — съж проявили пълно единодушие. Още предъзъ това лъто, следъ пристигането на поръчаните вече химикалии и апарати, които съж на пътъ, института ще се открие въ построено то за целта отъ Окр. Постоянна Комисия предъзъ 1914 год. здание, бившето сиропиталище въ новия кварталъ.

Нужна е, обаче, въ борбата съ фалшификацията на съестните и питейни продукти, подкрепата на гражданството. При всички случаи на недо-

брокачествени или съмнителни продукти, търбва да поискат изследването им, което ще става безплатно. Сътова търбва ще се погрижат, първо за здравето си и ще запазят материалните интереси от експлоатацията на безсъвестните продавачи. Една добръ уредена контрола върху здравословността на съществите и питейни продукти, ще осигури освѣнът това, и създаването на здравословни поколъния, къмът което търбва да се стреми неегистичният човекът.

Д-р Зах. Гановъ

НЕПРИЯТЕЛИТ НА ЛОЗАТА

Споредът свѣденията получени отъ разни страни, а сѫщо така изнесени отъ вѣстниците, става известно, че въ различни мѣста се е появил зелениятъ червей (*Agrotis*), който причинява голъмъ загуби на лозята. Въ желанието си да помогнемъ на лозарите, ние поднасяме настоящата статия, която представлява едно съкращение отъ описанietо на този червей и борбата съ него отъ г-нъ П. Сираковъ.

Зелениятъ червей (казватъ го още „сивиятъ червей“, *Agrotis*; пеперудътъ се наричатъ „нощници“) принадлежи къмъ една доста голъма група, обаче за лозарите най-интересни видове сѫ разпространенитѣ по лозята: Агротисъ сегетумъ, Агротисъ съ въпросителни и Агротисъ пронуба.

1. Агротисъ сегетумъ най-много напада лозята, като прѣминава на тѣхъ отъ житните и градинските растения.

Пеперудата на този червей, съ разперени крила достига около 30—35 м. м. Прѣдните крила сѫ тъмно-сиви до тъмно-желтеникови съ три малко по-тъмни линии. Задните крила сѫ бѣли, при женските — по-тъмни. Тѣзи пеперуди се появяватъ прѣзъ април и май. Хвъркать нощѣ, а денѣмъ се криятъ изъ трѣволиците и листата. Женските снасятъ до земята по едно яйце, отъ което се появява гъсеницата.

Гъсениците достигатъ до 5 см. дължина. Младите сѫ възсиви съ три надлъжни бѣлѣзници линии; по-възрастните — тъмно-червеникови. Главата и прѣдните шестъ чифта крака биватъ по-тъмни. Десетте лъжливи крака, слѣдъ лъжливи сънъ, се изгубватъ въ по-голъмата си част, поради което гъсениците не могатъ да се катерятъ високо и най-много нападатъ низкостоящите главини. Прѣзъ дена гъсениците се криятъ въ земята, а прѣзъ нощта излизатъ да се хранятъ съ листата на лозата. Младите гъсеници нарастватъ прѣзъ лѣтото, скриватъ се въ земята, а напролѣтъ нападатъ лозата. Въ края на април или май тѣ се омотаватъ въ червеникови, незатворени пашкули въ земята. Най-вече тѣ се разпространяватъ въ по-рохкави почви.

2. Агротисъ съ въпросителни. Нарича се така, понеже по крилата на пеперудата се намиратъ бѣлѣзи въ форма на въпросителни. Този земенъ червей се срѣща въ по-сбити почви. Гъсеницата достига 4—5 см., тъмно лилава съ доста широка ивица, на края двойна. Главата и донѣкъдъ прѣдните части сѫ черни. Върху всичките членове има космици. Прѣдните 6 чифта крака сѫ жълтеникови съ черни краища, останалите десетъ чифта — месести, на края кафяви.

Този червей е по-опасенъ, защото е по-способенъ за катерене и унищожава рѣсата и листата. Той излиза къмъ 9 часа вечеръ, а прѣзъ деня се заравя въ земята. Появява се сѫщо прѣзъ май.

3. Агротисъ пронуба е по-голъмъ отъ другите. Гъсеницата има доста измѣнчивъ цвѣтъ, както Агротисъ сегетумъ, съ една тънка жълтеникова ивица на гърба. Главата е тъмна съ двѣ черни ивици. Този червей не се

страхува отъ слабите студове и не рѣдко и зимѣ се срѣща да лази по разстенята. Той е по-малко вреденъ.

Министерството съ окръжно прѣдписа на своите органи да прѣдприематъ борба срѣщу този неприятел и прѣпоръжва да се прибави къмъ бордолезовия разтворъ 2% (2 на 1000) парижко зелено то. е. 200 гр. на 100 литри.

Лозарите тръбва да иматъ прѣвидъ, че парижкото зелено то не се разтваря въ водата, а само се размѣсва, поради което тръбва често да се разбъркva. Зеленото тръбва прѣдварително да се размѣси добре въ малко вода, а послѣ да се налѣве въ бордолезовия разтворъ. Този разтворъ тръбва да не бѫде киселъ, за да не изгаря листата. Парижкото зелено то е отровно, поради това тръбва да се пипа внимателно и слѣдъ работа рѣжътъ добре да се измиватъ.

Г-нъ П. Сираковъ въ „Новото лозарство“ прѣпоръжва слѣдните срѣдства за борба съ земния червей:

1. Да се оставятъ необработени ивици между редовете, гдѣто да израстатъ бурени. Гъсениците тогава нападатъ бурените.

2. Да се търсятъ и избиватъ при копането.

3. Покрай главините се правятъ 4—5 дупки дълбоки около 4—5 см. съ едно колче. Червейтъ се скриватъ въ тѣзи дупки, а сутринта много рано ги прѣмазватъ съ сѫщото колче.

4. Поставятъ до главините врѣзки отъ люцерна или други трѣви заровени до половина въ земята. Червейтъ се събирамътъ въ тѣзи китки и рано сутринта се измачкватъ. Сѫщите врѣзки могатъ прѣдварително да се потапятъ въ разтворъ отъ парижко зелено то, безъ да има въ него варъ. Червейтъ ядатъ и се отравятъ.

5. Ластаритъ се прѣскатъ съ разтворъ отъ парижко зелено то: 50—60 гр. зелено то се разбъркva въ малко вода, послѣ се разрѣдява въ 100 литри вода. Къмъ този разтворъ се прибавя 50—60 гр. негасена варъ. Прѣскането става съ прѣскачки, само че разтворъ трѣбва често да се разбъркva.

6. Прави се емулзия отъ червь сапунъ 1 кгр., гасъ 4 литри и вода 100 литри. Приготвява се така: въ 10 литри врѣла вода се разтваря сапунъ, слѣдъ това се туря гасъта и се разбъркva докато се получи хубава пѣна, и послѣ се добавя останалата вода. Друга емулзия се прави отъ половинъ килограмъ калиевъ сулфидъ (K_2S), 1 кгр. червь сапунъ и 100 литри вода.

7. Гъсениците можатъ да се събирамътъ и унищожаватъ отъ хора, които прѣминаватъ наредъ прѣзъ лозята. Това се прави особено, когато червейтъ се появява въ голъмо количество. За тази цѣлъ сега би могло да се използватъ ученишките трудови дни.

8. Нѣкои прѣпоръжватъ поставянето на малко слама до главината, която е гладка и хлъзгава и не позволява на лѣнивия червей да се изкачи до листата. Други поставятъ по-голъмъ купчини слама между главините, дѣто се скриватъ гъсениците и послѣ биватъ избивани.

Борбата съ земния червей при младите лози, които не сѫ още покарали или сѫ на покарване, е по-трудна, понеже червейтъ изядатъ ластарчетата при самото покарване. Като срѣдство за борба въ този случай се прѣпоръжва правене на хапчета или свитки отъ разни сладки и отровни разтвори. За тая цѣлъ се взема 10 литри топла вода, 2 кгр. меласа и 500 гр. парижко зелено то, отъ което се правятъ хапове и се заравятъ край главината въ земята. Къмъ меласата може да се притурятъ и разни листове. Гъсениците ядатъ отъ тѣзи отрови и умиратъ.

Н. Киримидчи.

Ако ви харесва двуседмичния листъ „Мизия“, прѣпоръжчайте го на познатите си!

ХРОНИКА

■ Настоятель на „Мизия“ за градъ Плъвень е Борисъ Мариновъ. Въ неговата книжарница ставатъ записвания на нови абонати и се приематъ обявления.

■ Общинскиятъ съвѣтъ изкуствено агонизира по-дълго врѣме. Отъ комични, заседанията започватъ да ставатъ тежки. Избранитѣ граждани вѣроятно сѫ забравили, че сѫ пратени да управляватъ и уреждатъ общината, а мислятъ, че тѣхниятъ мандатъ е да правятъ публични забавления. Снизходителни усмивки отъ комунисти къмъ земедѣлци и блока, снизходителни усмивки отъ земедѣлци къмъ блока и комунисти, снизходителни усмивки отъ блока къмъ комунисти и земедѣлци — това започва вече да се втръска! Нѣма ли най-сетнѣ малко по-съзнателни хора, които да изведатъ нашата община отъ това омагьосано партизанско колело и да я тласнатъ въ пажа на дѣятельността и прогреса?

■ Който има стари снимки — изгледи отъ Плѣвень преди освобождението или отъ първите години слѣдъ него, се умолява да обади за това въ редакцията на „Мизия“ или на настоятеля Борисъ Мариновъ. Снимкитѣ ще бѣдатъ прѣфотографирани или прѣрисувани съ цѣль да се даде една картичка представа за развоя на Плѣвень.

■ На 14 май, недѣля, двѣтѣ туристически дружества въ града: „Кайлъшка долина“ и „Студенецъ“ дадоха градинско увеселение, което, поради лошото врѣме, не бѣ добрѣ посѣтено.

■ Доколко издребнѣха въ Плѣвень литературно-музикалнитѣ утра и вечеринки, може да се сѫди по отпразнуването на 7 май Елинъ-Пелиново юбилейно тѣржество. Нито подбрани нумера, нито добрѣ изпълнени! На утрото направи впечатление дѣтския хоръ на г. Цоевъ, но по-скоро съ вѣнчния ефектъ, отколкото съ музикалната издѣржливостъ. Сказката на г. Кировъ, отъ когото очаквахме да чуемъ нѣщо повече за лично добрѣ познатиятъ му Димитръ Ивановъ, не ни даде ясна представа за симпатичния образъ на този скроменъ бѣлгарски писателъ, защото референчикътъ, вмѣсто да се спрѣ изключително върху чествувания писателъ, ни разведе съ голѣми крачки изъ различнитѣ европейски раси и тѣхнитѣ идеали, въплотени въ литературнитѣ имъ колоси, която разходка отвлече вниманието ни отъ Елинъ-Пелинъ.

Вечеръта Ракитинъ успѣ да ни каже нѣщо по-свѣрзано, макаръ и доста сбито, за чествувания юбиляръ. Накратко прѣдаваме неговата сказка другадѣ. Вѣроятно благодарение на злѣ подгответо утро, вечеринката бѣ съвѣршенно слабо посѣтена и малко хора можаха да чуятъ хора на дѣвическата гимназия и младиятъ виолонистъ Басанъ—двѣтѣ задоволителни нѣща отъ това иначе постно тѣржество. Сѫщата вечеръ и двата кинемографи бѣха прѣпълнени.

■ На утрото устроено отъ дѣтска китка „Ирида“ Асѣнъ Кантарджиевъ доказа за излишънъ пажа, че заслужава да бѣде чутъ отъ всѣки, който обича да слуша сериозно подбрани, добрѣ усвоени и съчувство изпълнени музикални композиции.

■ Вечеринката, устроена на Гергьовъ-день отъ г-ца Хинкова, щѣше да бѣде много по-добрѣ изнесена и оцѣнена, ако бѣше се избѣгналъ дѣлгия рефератъ. Самъ по себе си той има своята стойностъ, но не бѣ му мястото на една вечеринка, кѫдѣто на-

строението бива обикновено повишено и публиката — жадна за кратки и разнообразни нѣща.

■ На 24—28 май т. г. ще се състои XV. редовенъ съборъ на Бѣлгарското Туристическо Д-во въ гр. Тѣрново. На събора ще присѫтствува освѣнъ делегатитѣ и гости. Тѣрновския клонъ е взель грижа да намѣри лѣгла и ефтина храна на своите гости. Има специално отпуснати суми. Сѫщѣврѣменно ще стане освѣтяването на първия туристически домъ — Хижата на Царевецъ.

Всички делегати и гости ще поживяватъ съ 50% намалѣние по желѣзниците.

Плѣвенскиятъ клонъ „Кайлъшка долина“, кани всички желащи да отидатъ на събора, да се запишатъ най-кѣсно до 22 т. м. за да може наврѣме да се сѫобщи броя имъ въ Тѣрново. Записванията ставатъ при Мико Пановъ, домакинъ-отчетникъ на д-во „Съгласие“ съ внасяне 50 лева за поживането.

■ Опълномощеното отъ редакцията ни лице да събира абонамента, нѣма възможность да посѣти всички абонати, понеже не знае точно адреситѣ имъ или пытъ защото въ това врѣме тѣ случајно сѫ отсѫтствували. Умоляватъ се ония, които желаятъ „Мизия“ да излиза редовно и безъ затруднения, да внесатъ абонамента си на настоятеля Борисъ Мариновъ, като при това окажатъ случайнитѣ грѣшки, допуснати въ адреситѣ имъ.

■ Градската градина се поддържа добре тая година. Ставатъ редовни поливанія на цвѣтата, които се нареджатъ съ вкусъ изъ лѣхитѣ. Направени сѫ достатъчно, макаръ и прости, пейки за сѣдане. Съ рѣшението, да свири военната музика три пажи седмично въ градината, се дава възможностъ на гражданитѣ да намѣрятъ тукъ приятна почивка слѣдъ работа. Добрѣ ще е и алеитѣ да се поливатъ, ако искаме главната улица да изгуби малко отъ своята вечерна публика.

■ Редакционниятъ комитетъ, като взе прѣвидъ, че Плѣвень е лозарски центъръ, покани г-нъ Ив. Добревъ, специалистъ лозарь и винаръ при земедѣлското училище и г-нъ Н. Кирмидчи, ржководителъ на опитното лозарско поле, да сътрудничатъ въ „Мизия“. Тѣ съ готовностъ приеха поканата ни.

■ Лице, свѣршило съ много добъръ успѣхъ шестмесеченъ тѣрговски курсъ, приема да завежда, води и приключва всички книжа, споредъ закона за водене на тѣрговските книги, по най-износни цѣни. Споразумѣние — редакция „Мизия“ — Плѣвень.

ВОДА ЗА ВѢРНОСТЬ

Младоженцитѣ прѣкараха весело сватбено пожешествие и искаха вече да се заврънатъ въ родния си градъ. На една гара до тѣхъ се доближи една стара циганка и имъ посочи нѣколко малки шишенца съ нѣкаква бистра, безъ цвѣтна гечностъ.

— Господине, купете си. Това е вода за вѣрностъ. Докато мѫжътъ и жената се обичатъ и сѫ вѣрни единъ на другъ, водата ще остане бистра, както въ планински изворъ, но щомъ сѫружеската вѣрностъ бѣде нарушена отъ единого отъ тѣхъ, водата веднага става черна като нощъ.

Засмѣха се младите и въпрѣки, че не вѣрваха на циганката, купиха едно шишенце, което поставиха надъ бюфета въ трапезарията. Тамъ го избралиха, защото годините си вървѣха спокойно и нито едно облаче не помрачи небето на сѣмейното имъ щастие.

Едно лъто госпожа Елисавета, по прѣпоръка на лѣкаря, трѣбваше да замине на морски бани за нѣколко седмици. Тежко бѣше на мжжът да се отдѣли отъ своята добра женица, но работата не му позволяваше да я придружи.

Вечеръта, когато госпожа Елисавета бѣше телеграфирада, че ще се завѣрне вече отъ лѣчение, мжжът ѝ покани нѣколко приятелски сѣмейства по тоя случай. Тѣ седѣха въ трапезарията и се разговаряха, естествено, за възвръщането на младата жена. Случайно погледът на радостния съпругъ се спрѣ върху отдавна забравеното шишенце. Той го свали и разправи на приятелите си за неговия произходъ.

— Разбира се, че това бѣше една голѣма лъжа отъ старата циганка, каза той усмихнатъ.

— Разбира се, отговориха нѣкои.

Взеха шишенцето и го разклатиха.

— Чиста вода!

— Знаете ли какво, каза изведенажъ съпругътъ, комуто хрумна една весела мисълъ.—Нека да уплашимъ малко моята Сетка. Да изляемъ водата и да вляемъ намѣсто нея мастило.

Речено — сторено. Всички се смѣха, като си прѣставляваха, какъ завѣрналата се жена ще започне да се оправдава, прѣди да ѝ обяснатъ фалшификацията.

Съдѣржание на миналия (трети) брой

Прѣмѣстването на библиотеката — Ил. Бѣрдаровъ
Задъ-глухи синкави балкани (стих.) — П. Воденичаровъ
Плѣвенският окръгъ — Спиро Георгиевъ
Едно пакостно рѣшеніе — Ив. Дановъ
Профанация на изкуството — Вел. Чалъковъ
„Нощъ на любовта“ — Д-р Ив. Бѣрдарова-Кантарджиева
Необходимост и назначение на проекта — арх. В. Пѣевъ
Дипломати — Хайнрихъ Фонъ Шулернъ.
Мисли и пословици. Хроника. Изъ свѣта и науката. Весели дреболии.

Книжарница „ТЕМЕНУГА“

Разполага съ най-разнообразни и ефтели канцеларски материали и ученически потребности.

ТРИФОНЪ ИВАНОВЪ

до биария „ЗДРАВЕ“

ПЛѢВЕНЪ

ЖЕЛЪЗНИ ГРЕДИ за постройка всички профили.

ЖЕЛЪЗА: шини, обли, налжъ, чемберъ и др.

ОСТИ: браншки и др. за кола и каруци.

БРАВИ, панти и други. Всички прибори за строежъ.

МОТИКИ: разни форми и голѣмини и всѣкаква друга дребна и едра желѣзария.

при Тихоловъ & Врабевски

Плѣвенъ — София, ул. Царь-Борисъ 101.

БР. ИВ. АТ. СТАМЕНОВИ--ТУРБИННА МЕЛНИЦА

СКЛАДЪ — Плѣвенъ, ул. Алекс. № 40

до хотелъ „България“.

ТѢРГОВИЯ СЪ ЗЪРНЕНИ ХРАНИ И БРАШНА НА ЕДРО И ДРЕБНО.

Въ склада ни ще намѣрите постоянно и въ каквото количество поискате всѣкакви отстояли първокачествени брашна на цѣни конкурентни, понеже се добиватъ въ собствената ни мелница.

Мжжътъ, придруженъ отъ единъ приятель замина за гарата и помоли другите да го извинятъ.

— Най-хубаво, засмѣ се той, чакайте ни въ салона, та Сетка да не подозрѣ нищо.

Съ едно влизане въ кѣщи, слѣдъ като се ржкува съ гостите, госпожа Елисавета веднага се извини, подъ прѣдлогъ да си промѣни пътния туалетъ. Не слѣдъ дълго тя се завѣрна и започна да отговаря на любопитните въпроси, които ѝ се задаваха,

— Но, нали ми остана вѣрна прѣзъ всичкото врѣме, драга? — усмихна се мжжътъ.

— Най-послѣ ти имашъ срѣдство да се увѣришъ безъ да ме питашъ, драги ми мжжо, каза засмѣно тя. — Прѣвѣри шишенцето съ водата за вѣрностъ!

— Какво е това шишенце? — правѣха се че не разбираятъ гостите.

— Ей сега ще го донеса и ще ви разправя, рече мжжътъ и веднага се затича до трапезарията. — Ето, каза той, слѣдъ като се завѣрна, но изведенажъ лицето му прѣблѣдѣ и той изпусти шишенцето на пода.

Водата въ него бѣше съвършенно чиста.

В. И.

Карль Херманъ & С-ие ПЛѢВЕНЪ

Техническа работилница,
стругарна и лѣкарна.

Приема ремонтъ и поправка на разни машини и машинни части.

За телеграми: ХЕРМАНКО — Плѣвенъ.

Д-ВО „ТЕХНИКА“-Плѣвенъ на Съръ-Пазаръ

Складъ на земедѣлски и индустритални машини

Доставя и инсталира: Мотори: газожени, бензинови и др. Мелничарски машини, Трактори,

Локомобили, Парни вѣршачки и др.

На складъ: Жетварки, Триори, Плугове, Грапи,

Вѣячки и др. Каши, Масла, Технически артикули и др.

Дава съвѣти и ржководи технически прѣприятия при цѣни и условия най-износни.

МЕЛНИЦА при село БИВОЛАРЕ

(Плѣвенско).

Ученнически и дѣтски берети

ВЪ МАГАЗИНА НА СОФИЯ – НИКОЛЧО ТОРБОВЪ & СИНОВЕ – ПЛѢВЕНЪ

Пиротска 16

Бившъ Пизанти.

ще намерите винаги най-голѣмъ изборъ отъ
ВСИЧКИ ВИДОВЕ ГАЛАНТЕРИЙНИ СТОКИ
ПРИ ЦѢНИ НАЙ-ИЗНОСНИ.

Разни панамени и оризови гарсонети
и всички марки сукнени шапки.

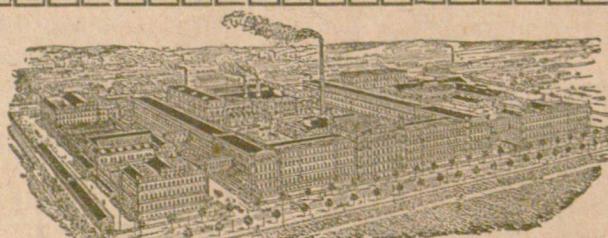
Въ желѣзарския магазинъ на
Ат. Илиевъ – Плѣвенъ

Съръ-пазарь при дѣрвените складове
на Бр. Ив. Мутафови
ИМА ВИНАГИ ВСИЧКИ ВИДОВЕ
ЖЕЛѢЗАРСКИ МАТЕРИАЛИ
за строежъ на кжщи, коларски материали,
ламарина черна и бѣла, цинкъ,
лизори, лопати, вили, бои, лакъ и др.
ЦѢНИ УМѢРЕНИ.

Юрданъ Георгиевъ
ПЛѢВЕНЪ
магазинъ съ разни колониални стоки

Най-прѣвъзходнитѣ
и солидни
пишущи машини сѫ
„УРАГАИ“ и „ПЕРКЕО“

ГЛАВЕНЪ ПРЕДСТАВИТЕЛЬ ЗА ЦЪЛОТО ЦАРСТВО

К. З. БОЛАШЪКОВЪ

ПЛѢВЕНЪ

Телеграфически адресъ: БОЛАШЪКОВЪ – ПЛѢВЕНЪ.

Най-здравѣтѣ и бѣзошевни ма-
шини безспорно сѫ внесенитѣ за
прѣвъ пътъ въ България шевни
машини

„ВЕРИТАСЪ“

Дамски воалажени чорапи